

HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felelős szerkesztő:
MAGYAR BÁLINT.

Szerkesztőség: Rákóczi-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Teleky-ucca 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz szállítva, vidékre postán küldve:
Egész évre 36 K | Negyedévre 9 K
Félévre 18 K | Egyes szám 80 f.
Külföldi előfizetéseknél a postabér megterítését kérjük.

Hiteltörlesztés díjazás szíriat. — Nyitltár kerekélt.

A nyitltár és hírlapdíjak előre fizetendők.

TELEFON SZ: 87.

UJSÁG

SZILÁNKOK.

EGÉSZ ALJASSÁGÁBAN táru elénk a most folyó Tisza gyilkossági pörben a magyar „virágos” forradalom A tömeg, amely azt megcsinálta, állítólag nemzeti, valójában azonban csirkefogókból, reklámvégcékből katonaszökevényekből, pénzéhes lógókból összeszedett s a magyar nemzet szégyenére vált piszkos csürhe volt, rosszhiszemű balekok, nagyzási hőbortban szenvedő agylágyultak és tizenhárompróbás gazemberek közkereseti társasága volt, akik mint testőrség fogtak körül néhány hírhedtebb politikai kalandort, azokat vállukra kapták, ordítottak, éljenek és — kezükbe adták a hatalmat. A hatalomhoz jutott senkik maguk is annyira gyöngéknél és jelentékteleneknek érezték magukat, hogy a lelkük lelkéből kölykedett csürhe által felkínált hatalmat nem merték a kezükbe venni addig, amíg azt a kezét vérbe nem mártják s le nem gyilkolják a nagy magyart, a hatalmas, az erős, a hős politikai vezért, akinek — büszkén jelentjük ki — a mi kis lapunk is a legutolsó percig hűséges szolgáló és bámulója volt. Tisza vasókle menthette volna még meg a jogrendet és a szegény országot, meg kellett hát ölni őt, hogy ne legyen meitsége a honnak! A gyáva senkik, akik az utcákon a puskák ezreit ropogtatták, reszkettek is elhagyott, magára maradt Tisza Istvántól. Az aijas büntényben a legajásabb momentum az, hogy a zsidó-lapok egy, „a fronton lötkrement, családi életében szerencsétlenné vált magyar katonának” tulajdonították a gyilkosságot és most kistűlt, hogy ezt a magyar bakát a liberális zsidó újságíró: Kéri-Krámer Pál és a későbbi zsidó Napoleon: Pogány-Pollák József képviselték. És ez jellemez mindent: forradalmat, őket, a saját, erkölcsöt — és a vidéki végcéket is, akik Ungváron is napokkal előbb tudták, hogy Tiszát meg fogják ölni. Ha csakugyan magyar bosszura lett volna szükség, hát Pogány-Pollák kellett vón a gátra?.. Fúj!... Az erkölcsi fertő, a dögletes mocsári levegő szinte fojtogat. A kelevény felkadar, de rettenetes bűzbe nem szédül bele a magyar ítélő-bíró. Nem lesz kímélet, bárki volt is a háttérben lapuló bujtogató, bárki vállalkozott a nyomorult szerepre! Meglakol mindenki, a nagy eszű zsidó újságíró, de a kötélnek állt ostoba goj is!

TERINGETTÉT * annak a szabadkőművesnek! Most meg kistűlt, — a debreceni Új Magyarország írta meg — hogy a különböző páholyokban a „szélső szilaj keleten” kik is dolgoztak egy néhány jó, selyem nemzeti kaftánba öltözött zsidórabbi mellett. Nevezett újság a neveket is felsorolja, a páholyokat is megnevezi, mi csak annyit árulunk itt el, hogy bizony Bereg- és Szabolcs megye, no meg egy pici részben Ung megye szabadkőműves magyarjairól van szó, akiket sikerült becsalni a titokzatos „pogányzsidó templomos homályba” Teringettét! Mindjok meggyeszer! Ma-holnap rájövünk, hogy minden valamire való magyar ember szabadkőműves volt. Eleinte még azt hittük, hogy a magyar ember a szabadkőműveséget ceremóniás számárságnak tartja, de most látjuk, látjuk, látogatjuk, hogy igen sokan voltak, akik nagyon is célszerű okosságnak tartották. Ha pedig most így nézzük visszafelé a dolgot, megint csak nem értjük az egészet; mert ha az a temérdek sok okos ember mind az országot vezető szabadkőművesek közé tartozott, a sok okos ember vezetéséből hogyan süthetett ki olyan országos szomorú számárság, mint amilyen kistűlt 1918 őszén a zsidók által vezetett szabadkőművesek virágos forradalmában. Szamarak voltak ezek az okosak, vagy nem voltak okosak ezek a szamarak? Ebben a kételygésben, kérdésben hanykolódva olvastuk a fentemlített névsort.

Zsatkovics kormányzó ur figyelmebe!

Anyám levele.

Szívem elviselhetetlen fájdalomában vettem kézhez anyámnak alábbi sorait, melyeket a kormányzó urnak figyelmebe ajánlv, nyilvánosságra hozok szóról-szóra:

Havasköz, 1920. VIII./1.

Kedves Gyermekeim!

Ne lepődjétek meg, hogy leveletem küldőnc adja át, nem történt valami rendkívüli esemény, mégis — midőn e sorokat írom — mintha csak szívembe mártanám tollamat. Nehéz lépések, melyre immár másodízben határoztam el magam: megzaklatni titeket, kedves Gyermekeim a ti boldog, megelégedett szegénységtekben. Milyen szívvel s mily lelki érzéssel cselekszem ezt meg, arra nincs fogalom. Kérek benneteket Gyermekeim, bocsásdátok meg szerencsétlen, kimondhatatlan nyomorban élő szüleiteknek eme végzetes lépését, hiszen midőn e levelet írom, máris a legkeserűbb módon bűnhődöm érte! Szívem majdnem keltezzakad e nevez fájdalom ólomtűjé alá! Én, ki szegénységem miatt sohase bírtam segíteni benneteket, ime, most hozzátok kell fordulnunk elviselhetetlen helyzetünkben segítségért! Higgyétek meg nekem Gyermekeim, a 12-ik órában teszem ezt, amidőn szakad már velünk a part! Istenem! miért is kellett ezt megértnünk! Elkeseredésemben nem mondhatok mást: verje meg az Isten azt, ki ennek a mi szerencsétlenségünknek okozója!

Nem volt sok az a nyugdíjacska, melyet atyátok 53 esztendei becsületes szolgálata után végnapjaink tengetésére kapott, de amíg egészben kaptuk, beosztottuk magunknak és szegényesen kijöttünk belőle. Most azonban, hogy tudj Isten, mi okból, még abból a havi 230 koronáscskából is levonogatnak 1/3 részt, kifizetjük a tej árát és ezzel vége mindennek! Kenyeret egy hete nem ettünk, másnémi életlenünk — tudjátok magatok is — nincs! Abból a két liter tejszemből s ha kapunk itt-ott egy kis krumplicskát, tengetjük életünknek még hátralévő napjait, mindennap várva a boldogító, szenvedéseket megszüntető halált!

Nap-nap mellett kapjuk az ígéretek, hogy felemelik nyugdíjacsánkát, de mindhiába! Azt mondják, 1919. év szeptember havától visszamenőleg adják majd meg. Ugy vesszük azonban észre, hogy ez ígértést akkor váltják majd be, amikor már nekünk nem lesz rá szükségünk. Ez öreg szüleiteket a legkritikusabb helyzetbe, leírhatatlan nyomorba juttatta. Az ígéretekre kölcsönöket vetünk fel innen is, onnan is s most kérjük a hitelezők a 30-40 koronákat. Végnapjaink továbbtengetése végett kénytelenek vagyunk hozzátok fordulni drága Gyermekeim, segítsetek ki 200-300 koronáscskával, a jó Isten megfizet érte! Higgyétek meg, így tovább egy hélig se bírjuk.

Csókol szeretettel

Anyátok és Apátok.

* * *

Elnök Ur! Kell-e ehhez kommentár?

Azt hiszem én is, hogy nem. Legyen szabad azonban nekem, a gyermeknek, kihez e sorok intézettek, pár szót hozzáfűzőm Engedje meg Elnök ur, ha e levélöközta, szüleimet szerető megbeszett gyermeki szívem érthető fájdalomában szavaim kissé elkeseredett hangulatomat tükröztetik vissza

A görög bölcs önmérsékleti teóriáját én is betartva, aludtam egyet nyomorban élő szüleimnek e panasos soraira, aludtam még egyet, azt hittem ugyanis, hogy visszanyert önuralmamnak nyugodtabb vágányán haladva, talán másképp fogok szólni, mint ahogy elkeseredésem első, felhevült perceiben szívem diktálta, de mindhiába! Sajgó szívem mindig egyformán választ. Mindig egyformán és mindig a legelkeseredettebben!

Elnök ur! el tudná-e viselni azt a kínos fájdalmat, melyet nyomorban fuldokló anyám segélykérő szavai okoztak? Bele tudja-e magát képzelni Elnök ur az én helyzetembe, amikor végveszélyben lévő szüleim jajkiáltásaira kezeim megkötve, segítséget nem bírnak nyújtani, amikor saját szememmel kell végignéznem szegény, öreg, tehetetlen szüleim éhhalálvivódását?! Megérti-e ezt Elnök ur?! Kaphatok-e erre váiaszt, vigasztaló szót, kitől, honnan és mikor?!

86 esztendő aggyastán atyám példátlan, odaadó buzgalommal szolgálta az államot. 53 esztendei buzgó tanítói munkédésének tanuja felsőbb hatóságának mindenkori megelekedése és dicserő volt. S az az állam jutalmazta is jutalmazandó munkáját! Most pedig becsületes munkájának megérdemelt 230 K-ás havi nyugdíjából 80-90 K-át minden magyarázat nélkül azzal a narkotikus kijelentéssel, hogy „türelem, majd kap egyszer többet is”, levonogatnak.

Elnök ur! van-e erről tudomása?! S ha van, tudja-e azt Elnök ur, hogy a mai viszonyok mellett hogyan lehet megélni havi 140-150 K-ból, s ha tudja Elnök ur azt, hogy nem lehet, miért nem szünteti meg az ilyen állapotokat?! Tudja-e Elnök ur azt, hogy

Erde-mük ezeknek csupán annyi, hogy letétíték a hűségüket S egy munkában, becsületben megöszült, elagott tanító, aminő szegény apám, azt a csekély 230 K nyugdíját sem kapja meg.

Ki intézi itt ily lelkiismeretellen dolgokat?! Nem tudom hinni azt, hogy az Elnök ur e állapotokról tudomással bír. Ki az oka ezen fejtejtésre állított jogrendnek, nem tudom. Egyet tudok azonban. Tudom ugyanis azt, hogy az Elnök urnak hatalmában áll az ily állapotokat megszüntetni s itt igazságot teremteni! Hallgassa meg tehát nyomorban élő szüleimmel együtt sok hasonló, nyomorral küzdő, szegény családnak panaszát és segítsen Elnök ur sürgősen rajtuk! Ne feledje Elnök ur,

Aki pedig ezen állapotoknak okozója, hiszem erősen, hogy az igazságos Uristen meghallgatja a nyomorban fuldokló imáját

Goidts Mátyás.

* A hamis százkoronások. A Kassai Napló közli, hogy a százkoronások közül a 66-499.643, 66-499.623, 10-166.681, 10-166.682, 12-432.055, 13-432.056 számú száz koronás bankjegyek hamisak.

A magyar főgimnázium ügye.

Biztató jelek Ehrenfeld vicekormányzó részéről. — Zsatkovics körmányzó még várni szeretne.

Az ungvári róm. kath. hitközség tanácsa legutóbbi gyűlésének határozatából f. hó 10.-én küldöttségileg felkereste Podkarpatszka Rusz kormányzóját és alkormányzóját és ott szóval és írásban a következőket terjesztette elő:

Kormányzó Ur!

„Gimnáziumunk 1919. évi március 5-én a Cseh-szlovák köztársasági kormány által önhatárolt elvételét. 1920. évi február 15-én okmányokkal felszerelt és erősen indokolt memorandumunkban fordultunk annak visszaadása végett a köztársasági elnökhöz és az ungvári kormányzóhoz. Úgyünk a mai napig érdemleges elintéztést nem nyert, illetve arról mi értesítést nem kaptunk. 500 gimn. tanulóink már második éve a rendszeres oktatástól és tanítástól clesik. Ennek következtében a róm. kath. egyháztanács a rendkívüli körülmények kényszerítő hatása alatt és vallásérköcsi felelősségének tudatában kötelességének tartotta, hogy a gimnázium ügyében értekezletet tartson, és az óriási csapást, mely nemcsak az ifjúságot, de a szülőket is nagy mérvben veszélyeztette, elhárítsa.

Az egyháztanács egyhangulag elhatározta, hogy addig is, míg eredeti gimn. épületünk jogos és törvényes tulajdonunkba vissza bocsátják, a folyó tanév kezdetével, kipróbált okleveles tanérok közre vonásával magyar tan nyelvű róm. kath. gimnáziumot létesít s megvédi a magyar ifjúságot az érköcsi zűléstől és a szülőket az iskola hiányában sujtó kétésgesbéstől.

Midőn ezt Kormányzó Úrnak tudomásvétel végett bejelentjük, tisztelettel kérjük hogy úgyintek az idő rendkívüli rövidege miatt 14 nap alatt érdemlegesen elintézni és arról minket értesíteni sziveskedjen annál is inkább, miután a békeszerződés 8. és 9-ik cikkelye ehhez való jogunkat minden kétséget kizárva biztosítja és Podkarpatszka Rusban, mint autonóm területen, úgyünk elintézése most egyedül a kormányzóság hatáskörébe tartozik.

Zsatkovics kormányzónál a jelzett nap délelőttjén már több küldöttség várakozott, amidőn az egyháztanácsot bejelentették, így a jelentkezés sorrendjében a hitközség küldöttségének várni kellett volna. Viszont Ehrenfeld vicekormányzó 11 órára ígérte meg a fogadást. A megyeházára indult küldöttség, melyet Lörinczy Jenő vezetett, nem tehetett mást, minthogy felülről visszatérve, a kormányzósági palota felé vette lépteit. Akik ezt látták — és sokan figyelték — rosszra magyarázták, oment emlegettek stb. Ez ugyan a küldöttség eljárásában juszta véletlenség volt, de annyi bizonyos, hogy a szivesebb, melegebb, biztatóbb fogadtatásban csakugyan Ehrenfeld vicekormányzónál részestül a küldöttség.

Ezt mindenekelőtt megállapítjuk, aztán gyereünk tovább és nézzük, körülbeül mit felelt szóval a bejelentésre Zsatkovics és mit felelt Ehrenfeld.

Zsatkovics szerint azt a kérdést, hogy kaphatnak-e a magyarok Ungváron magyar gimnáziumot, a szojm (az orosz tartománygyűlés) fogja eldönteni, majd ha összeül. Zsatkovics szerint a magyarok — akikkel ő nem akar polemizálni — mindent követelnek. Egyébként — a kivánsághoz képest — 14 napon belül írásban fog válaszolni.

Ehrenfeld vicekormányzó, mint aki tudja, hogy a párisi béketanács határozatait semmiféle orosz szojm nem változtathatja meg, Ehrenfeld vicekormányzó, aki ha nem is jött a szabad Amerikából, de van olyan demokratikus, igazságos ember, mint amilyen jó cseh hivatalnok, tehát Ehrenfeld vicekormányzó szives zavakkal adta tudomására a küldöttségnek, hogy a bejelentést tanulmány tárgyává teszi és a legmesszebbmenő jóakarattal fogja elintézni, valamint választ is a kívánt időre megadni.

Mi már tudjuk, hogy Ehrenfeld vicekormányzó felelősségteljes állásának tudatában van, de hogy Zsatkovics kormányzó is megbánhatta már a mai napra kijelentését, azt is legyen szabad gondolnunk. Mert miről van itt szó? Arról van szó, hogy a békeszerződés 9. pontja kötelességévé teszi a csehszlovák államnak, hogy a nemzeti kisebbségeknek a saját költségükön való iskolák felállítását megengedje, illetve azok felállításának bejelentését tudomásul vegye. Ez a békeszerződés már aláírással van szentesítve, tehát már érvényes, akár tetszett már a ruszin szojmnak összeülni, akár nem. A békeszerződés idézett pontjának már most is érvényt kell hogy valaki szerezzen, ha nincs szojm, hát a kormányzóság, mint Podkarpatszka Rusznak autonómikus

kérdéseiben jelenleg legfőbb fóruma. A szojmnak nem sűrűs összeülni, de nekünk sűrűs a magyar iskola, mert ugy is eleget veszítettünk már. Ha erre Zsatkovics kormányzó ur nem gondolt, kar volt elisített választ adnia; Ehrenfeld vicekormányzó ur gondolt erre, talán arra is azonnal gondolt, hogy a bejelentést tudomásul fogja venni, mégsem tett azonnal véglegesnek látszó biztató ígéretet. Miért siessen, mikor az egyháztanács 14 napon belül is megelégszik a tudomásvételre? Zsatkovics kormányzó ur — úgy látszik — a magyarságot nem akarja barátjává tenni. Hát hiszen az ő dolga, de akkor az ellenzékiesség meg a mi dolgunk és talán nem is leszünk olyan gyengék és olyan egyedül. Mi csak egyet mondtunk: Amikor Zsatkovics kormányzó ur elfogadta magas hivatalát, azzal a békeszerződés paragrafusait is szenteknek és kötelezőknek ismerte el, hivatali esküjével azt is megfogadta, hogy azokat — mint törvényeket — (mert hisz' azok törvények!) megtartja és mindenki vel meg fogja tartatni.

Ehrenfeld vicekormányzó a kereskedelmi iskola érdekében nála járt küldöttségnek azt felelte, hogy meg fogja engedni egy, nem az állam költségén felállítandó és fenntartandó magyar kereskedelmi iskola felállítását. Joguk van! — mondotta — saját költségükön magyar iskolát állítani fel. Ez a kijelentése Ehrenfeld vicekormányzónak kész biztatás nekünk, hogy a szintén nem az állam költségén, de saját költségükön felállítandó és fenntartandó magyar kath. főgimnázium is megszűnték és pedig szeptemberre, még a szojm előtt!

Ezen a helyen ki kell még térnünk arra a sajnálatos eseményre, hogy magyarnak megtagadott elemi fiu-iskoláinkat, u. ni.: a róm. kath. és az izr. elemi iskolákat még most is

használják és úgy látszik, nem is gondolnak arra, hogy legalább szeptemberre kiürítsék. Ez ellen tiltakozunk és kérjük a kormányzóságot, hogy fenntelzett iskolákat szeptemberre föltétlenül adja át tulajdonosaiknak, mert azt, amit iskolatermek hiányában gyermekeinknek az elmúlt évben is szenvedniük kellett, nem akarjuk megismételni látni. Van a kaszárnyákban hely elég, miért kell az iskolákat és éppen a magyar iskolákat lefogalálni?

Pešek tanügyi referens ur és a tanfelügyelő ur szives figyelmét is külön felhívjuk erre a sérelmes és paedagogia-ellenes dologra. Ha igazán szívükön viselik a nevelést és a kultúrát, oda fognak hatni, hogy a katonaság azonnal hagyja el az iskolákat. Elég volt egy évig a megokolatlan lefogalalásból!

Az „Egyenlőség” hajdan és most.

A Klub-kávéházi vérengzéssel kapcsolatban a pesti zsidó-lap, az Egyenlőség ezt írja: „Hogy lett megbélyegzetté a becsüllettel bíró város, mely tele volt jogrenddel, melyben igazság honolt! Hogy lett most a gyilkosok tanyája!” Az ézsaiási panasz ezen képletes beszédjét nemcsak leírták, hanem szóval is elmondták a rabbiak a meggyilkolt temetésén.

A magyarság, a kormány, az ébredő magyarok, szóval az a város, sőt az egész ország fájdalmasan vett tudomást a megtévedt Rigóczi és az aljasságban hozzá hasonló illi rémtettéről, hanem azért az Egyenlőség mégis az egész Budapestet támadja.

A Nemzeti újságoknak (no és a „hecckáplánok”-nak) volt mit hallganiok annak idején, ha azt írták, vagy úgy ejtették ki a szájukon, hogy „egy gonosz zsidó bolszevista”, vagy „több gonosz zsidó kommunista hóhér” megölte ezt vagy azt, illetve ezeket, vagy azokat a testvéreinket! Nekünk vigyázni kellett a kifejezésekre, mert mi azonnal *átalánosítottunk*.

Az Egyenlőségnek nem kell ügyelni semmire, ő nyugodtan beszélhet „zsidó martyrokorról”, minekünk nem volt szabad a kérdést „kielestíteni” és „keresztény martyrokról” beszélni. Nekünk nem volt szabad „keresztény-ellenesség” színében feltüntetni azt, ami 1919-ben Magyarországon történt, nekik szabad az egész magyar főváros „zsidóellenessége”, antiszemitizmusa színében feltüntetni azt, amit a mult hetekben néhány fickó tett, azért úgy írja meg a dolgot, ahogy fentebb elmondottuk.

Mit fog ebből csinálni a Bécsi Magyar Ujság (szerkesztő Gábor Andor neolog ízr.), Az Ember (szerkesztő Gándör Krausz orthodox ízr.), a Mucsaí Közlöny (szerkesztő Schlezinger Géza statusquo ízr.), a Világosság (szerkesztő Kunfi Zsigmond ízr.) és Fimmen ur, (a felekezetenélküli, de szintén izraelita!)

Igy van ez, így van! És a fővárost az Egyenlőség meri bántani, az Egyenlőség, amely abban az időben, amikor „az a becsüllettel bíró

város” szászor inkább a gyilkosok tanyája volt, vagyis 1919 április 5.-én, mikor az Istent és fajt nem ismerő magyar kommunizmus minden vallásra és nációra halált mondott, vezércikkben így kezdte meg ünnepi öröm-imáját: „Csodálatos bizottsággal és tudatossággal halad előre az új, a jobb világrend építése. Nincs több kivánságunk (!!), minthogy a mi szük kikömbünkben (?), a zsidó életben is épp oly megnyugtató és szerencsés módon épüljenek fel egy új rend pillérei”. „Uj alakot, új megjelenést ad Szináj hitének is az új rend”. „Fogadjuk e kérdéseket szeretettel és nyugalommal és induljunk ki abból, hogy jobb és szebb világ következzen most valamennyiünkre. (Hogyne, mikor minden seifer népbiztos lehetett!) Legyünk méltók ehhez az új, hatalmas forradalomhoz, mely a világot megváltoztatja és megszépíti (a gajdesz!?) és igyekezzünk azok példáját követni, kik a küzdő proletárok élén állanak. (A Szamuellét?)”

Hát az Egyenlőség ne általánosítson, mert azt annak idején nekünk sem engedte meg, igaz, hogy mi nem is tettük, csak a mucsaí kollega fogta ránk. Az Egyenlőség ne tegyen összehasonlításokat, mert az ő statusquo-ja okirattilag megbélyegzett mult, cédaság és szégyen!!

Kapos eltűnik a föld színéről.

No azért ne ijedjen meg, kedves Bátyám és Uramöcsém ott az ősi kúraban az akácok Nagykapos környékén. Nem úgy értjük mi sem, hogy Ungmege tisztá magyar-lakta részét elnyeli a föld, bár manapság az sem lehetetlen. (Ha Tibaváralja alatt olyan könnyen lehet néhány száz méter mélységű söréteg, miért ne lehetne Kapos alatt ugyanannyi ekrázit?)

Nagykapos eltűnését mi abban az értelemben értjük, hogy megszűnik járási székhely lenni, megszűnik a kaposi járás, mint olyan, és kigyelmedékné, Uram Bátyám és Uram Öcsém vagy Zemplénbe, vagy Kassára, vagy legjobb esetben — Csapra kell majd menni sorozásra, illetve minden apró-ceprő hivatalos esemény mián. Az új közigazgatási terv szerint két eset lehetséges, amely két esetben mindenikében elvesztí Nagykapos az ő eddigi kiváltságos helyzetét: hogy t. i. járási székhely lehetett és ennek következtében lassankint föltölte városi jellegét.

Az egyik eset, hogy Abauj, Sáros, Zemplén és Ung szlovenszkói része egy „Kassa” elnevezést megévt alkotna, amikor is az ungvári, szobránci, nagykaposi és királyhelmecci járásokból egy u. n. kerület jönne létre, amely kerület élen egy főszolgabíró állana 5-6 központi szolgabíróval. *Ez eselben Nagykapos nem lenne a központ*, tehát a fenti csapásra vagyis a főszolgabírói hivatal elvitelére biztosan számíthat.

A második megoldási mód, hogy a megyék mai állapotban való megmaradása mellett a jársok olykép alakulnának, hogy a tiszta magyar vidékek egy-egy tiszta magyar járást alkossanak. Ennek megfelelően a mai kaposi járásból a nagymihályi kerülethez jutnának a szlovák községek míg a kaposi kerület magyar jegyzőségei, továbbá az ungvári járásból az őrdarmai jegyzőség és Szabolcs megyéből az eszchyi jegyzőség alkotná a magyar járást, — *de már nem Nagykapos, hanem Csap járási székhelye!*

Szóval Nagykapost, mint vidéki gócpontot, mint fejlődő városkát veszély fenyegeti. Mi valamikor arra is gondoltunk, hogy még középiskolát is érdemelne már; mi már villanyvilágítást is ajánlottunk Kaposnak; egy hatalmas gőzmalom, egy-egy téglagyár, stb. volt neki zánva a mi terveinkben, de ha megszűnik járási székhely lenni: bizony akkor sok minden elmarad.

Az a jövendőbeli Nagykapos, amelyet mi festettünk meg magunknak: eltűnik sőt már el tűnt a föld színéről, de azért ne ijedjenek meg kedves bátyám és uram öcsém, vasnapn délután, míg e lapot olvassák. Nem a föld nyelte el, hátha nem is úgy lesz, ahogy irtuk!

Hallgató ajakkal...

A csehszlovák államnak, melynek összes lakossága 13 millió, hétszáz ezer tisztviselője van, vagyis minden 18 lakosra egy-egy hivatalnok jut A fordulat előtt a prágai rendőrségnek 14 politikai ágens működött, jelenleg 70-et alkalmaz az állam. És még, soha akkora nem volt még hivatalokban, mint éppen most a cseh állam hivatalaiban van. A felek hónapokig várhatnak,

Már magában véve az is nagy baj, hogyha az államgépezet alkotrészei, vagyis a hivatalnokok nem jól szuperálnak. De hátha még többé kerül az olaj, a fűtés stb., vagyis a fizetésük, mint amennyit az államnak beérnek. Ez ugye-

kész pusztulást jelent. Pedig hát ilyenformán áll a dolog. Dr. Englis Károly pénzügyminiszter oda nyilatkozott, hogy az 1920. évi költségvetés több mint két milliárd korona deficitet végződött. Hogyne, mikor a cseh állam londoni követe egymilliónyolcszáz ezer koronát fizetést kap, — amikor egy kormányreferensnek a pozsonyi miniszteriumnál halványan koronát évi fizetést adnak, amikor a prágai kormányt csak a Prágai Abendblatt című hozzászövegű német lapot házi színhátnaványi koronával összeggel szubvencionálja, a requirálások költségei pedig mindannyiszor oly nagyok, hogy jó pár millióval mindig felülmúlják a requirált termények értékét. Mennyit emészt fel a utkosrendőri apparátus, a detektívek serege, ki tudná azt kiszámítani? Hát nincs képviselő, aki az adózó polgárok nevében ezek ellen az óriási fizetések, az indokolatlanul nagy számban alkalmazott és talán azért is a munkát egymásra hagyó tisztviselők ellen és a pénzposcéköltségek olyan módjai ellen tiltakozzék, mint a lapok szubvenciója is?

Tűzrendészetünk.

A tűzrendészetet az 1872. évi 36. t.-c. a hatóságok autonóm jogkörébe tartozónak mondogta ki. Egy másik t.-c. rendelkezése szerint a tűzrendészet miként való kezelésére egy a helyi viszonyoknak megfelelő szabályrendelet alkotandó. Az előírt szabályrendelet készítésénél föltétlenül szakismeretre van szükség. Másodsorú szükség van a tűzrendészeti tudnivalókra a tűzizgatók-nál, a tűzrendőri szemléknél, a tűzkári statisztikai kimutatások készítésénél, továbbá nélkülözhetetlen a szakismeret az 1884. évi 17. t.-c. 25—27. §-i értelmében megtartandó telepengedélyező eljárásoknál, a tűzjel szemben felveendő harcok előkészítésénél stb.

A tűzrendészet maga három tevékenységet tétel fel, u. m.: megelőző, mentő és kutató, vagyis tűzjelző, tűzlati és tűzútani hatósági teendőket.

S mindezek dacára ha megnézzük városunk tűzrendészeti szabályzatát, arról győződnék meg, hogy egy, 1873. évből a közlésekre készített s az ottani munkálatokra szülő rendelkezéssel állunk szemben, s ez annak a szomorú valóságnak a bizonyítéka, hogy városunk a tűzrendészet terén harminchétféle hátramaradt. Ma, amikor 18—20 féle robbanóanyag van közlésekre bocsátva, kétségtelen az a körülmény, hogy egy a tűzrendészetet, mint a tűzoltóságot át kell szervezni a mai kor kívánalmai szerint. Mert nem bizonyos, hogy a szerencse minden esetben úgy fog kedvezni, mint a közelimult Prusztól fűzetésnél, ahol hat kilogramm dinamit volt évek óta a padlásokon elhelyezve, amit a tűzoltóság nem ismert. Egy rendőrtisztviselő felismerve a veszedelem anyagot, szerencsésen eltávolította. De mi történt volna, hogyha ez a „véletlen” közbe nem jön, ha senkire ismeri fel a dinamitot, senkinek sem jut eszébe annak természete!? Ki tudja, hány épület dűlt volna romba, hány ember vesztette volna el az életét!

Ez az eset azt bizonyítja, hogy először a tűzrendészet egyáltalán nincs kezelve, másodsorú, hogy a tűzoltóság szakértő nélkül dolgozik, s így sem a tűzrendészet, sem a rendészet kívánalmainak meg nem felelhet.

A köz iránt való kötelességből tettük ezt szöveget és hívjuk fel a fentiekre az illetékes hatóság figyelmét.

Blázsik Mátyas,
vizsgázott tűzoltószó.

Hogy készül a fehér-terror vagyis: hogy készül az újság?

— Komédiás hír a komédiásnéról és szörnyűlködő vörös akucukóma a fehér-terrortól. — Meg egy alcim: Nem úgy volt az kérem!

— Saját tudósítónktól. —
Ungvár, 1920. augusztus 12

Kaptuk a következő levelet:

Igentisztelt Szerkesztő Ur!

Szíves elnézését kérem a formáért, hanem az „Ungvári Közlöny”-t akarom bemutatni, olyan-
nak, amilyen. Tegnap (aug. 11-iki) számban egy cikk jelent meg ebben az újságban „Színházi botrány Ujhelyben” címmel. Hat az újságot vagy rosszul tájékoztatták, vagy pedig ő maga a nagy vörösré és nagyon vastagra az u. n. aláfestést, mert, kérem, én ott voltam és a dolgot egész másképp tudom! Így történt:

F. hó 6-án a rendőralkapitányt, aki éppen napos szolgálatot teljesített, este felé 6 óra tájban egy állami rendőr arról értesítette, hogy Zöldhelyi Nusi kabaré-színésznő ellen tüntetni akarnak a színházban.

Az alkaptány kissé indignálódott is, hogy mindig akkor van valami baj, amikor ő van szolgálatban, de hát ez már olyan megszokott panasz: azzal rögtön intézkedett, hogy a rendőrség készenléte azonnal vonuljon a színházba s maga is elment. A színházban, amely nem volt „zsufoft”, nem is történt semmi, csupán Zöldhelyi Nusi kapott egy fűtőt. Ennek a fűtőnek pedig az a magyarázata, hogy volt Ujhelyen egy Zöldhelyi Jankli nevű zsidófiú, aki az ujhelyi kommunizmus alatt igen csúnyán viselkedett az ujhelyi közönséggel és általános gyűlöletet vívott ki magának. Ennek a testvére a Zöldhelyi Nusi. Természetes, hogy amint ez a név mint reklámozott színésznő név megjelent, az egész ujhelyi sajtó és közvélemény ellene fordult. A színházban azért hangzott fel a fűtő, hanem egyéb semmi sem történt, legfeljebb az, hogy a színház *botrányosan üres maradt*, mert még akik a jegyet megváltották, azok sem jöttek el.

*

Ez, kérem a való. — Így készül a fehér terror egy ordító cím és három alcim alatt. S abban minden hazugság még az az ártatlan meggyőzése is, hogy a színház zsufoftja telve volt. Nem volt ott sem üsd a zsidó, sem ébredő verekedés, sem egyéb, amit a Közlöny világáig kürtől, vagy inkább szeretne, hogyha kürtje már nagyon régen be nem rekedt volna.

Igy van az kérem!

Nb. A nevemet ne tessék kiírni, mert... No tetszik már tudni! Én nem szeretek az ilyen újságírókkal kikezdeni, mert még beleygőmözölnek a fehér-terrorba és az én fejfámra is felírnak vagy három penetráns alcimet, mint ahogy a szerkesztő ural próbálták a multkor.

UJDONSÁGOK.

A habozások hidján...

Irta MÉCS LÁSZLÓ.

Nem tudtam merre menjek én, tamáskodó tanítvány S csak álltam, álltam halgatag a habozások hidján.

Az egyik parttól átzenél az élet zürzavarja, Gyönyört, virágot, vágynakat, színt, illatot kavarva.

A zür zenéje mámoros hálóját szötte, fonta S a szívem vergődése már csendesbedett naponta.

A másik parton misztikus, nagypéntekes homály volt, Kálváriás halmok felett egy vörös föld világolt...

I ram, a zivéd vére hullt a misztikus sötétben, Tüzes folyóvá nőtt a kis kálváriák tövében.

A hid felé hómölyögve jött a vér (szent égi posta), Átzugett rajtam, s potrohos pilléreit kimosta.

A hid ledőt, magam pedig Szívem felé futottam, Ami vágyam volt, ottmaradt a romokban halottan.

Most itt vagyok, Tied vagyok... virágos ifjúságom Fáját elhoztam... harmatoz meg verrel minden ágon.

Még minden szirma szűzen áll, bibimbó bujva reszket: Uram, kivagom s ácsolok súlyos keresztet.

Két kék galamb: a két szemem feléd repül imának: Mutasd nekik útját az én kálváriámnak.

A végtelenben ad nekik harmatját égi méznek, — De villámmal verd őket át, ha egyszer visszazenek...

Nagyboldogasszony napján.

Aug. 15-én a magyarok pártfogó Nagyasszonyának ezer éves eredeti, ősidőkre, hős időkre emlékeztető ünnepnapja van.

Sok örvedetes, hanem egyuttal sok fájdalom stációt járt meg a magyar nép ennek az ünnepnek felemelő, erőt adó ősi emlékével, ez ünnep sok száz éves egyházi énekének, a „Boldogasszony Anyánk, régi nagy patrónánk”-nak mélyesége, nagy hangulatával.

Csoda e, hogyha most amikor az uj 10-ik, 11-ik és 12-ik stációt kell ismét felkeresnünk és megkeresnünk (t. i. ezek a stációk jelentik azokat a helyeket, ahol a Keresztrefeszített fájalmait át kell gondolni) csoda-e, hogy e szomorú Nagyasszony ünnepén egy emlékeznünk és emlékeink feltűnő képeinél úgy sirjuk fel a régi éneket, hogy a refrain szava zokogásba ful:

Boidogasszony Anyánk,
Régi Nagy Patrónánk
Nem ismégben lévén
Igy szólít meg hazánk!...

— A magyar kereskedelmi miniszter a magyar bankjegyeknek postai küldeményekben engedély nélkül kiszállítási legmagasabb összegét, az eddigi 300 K-ról 500 K-ra emelte föl, egyben kimondta, hogy külföldről illetőleg a megszállott területekről engedély nélkül behozható minden bel- és külföldi pénz. Kivétel csak az Osztrák Magyar Bank le nem bélyegzett bankjegyei (tehát 1 és 2 koronások is) alkotnak.

— **Eltávoztak.** Marosi Mihály elemi isk. ig.-tanító, Popovics Endre és Fodor N. postai főtisztok, továbbá Sziklái Ferenc vasutas és még többen a hét folyamán családjaikkal együtt elhagyták városunkat. A közeljövőben még kb. 27 család készül elmenni, köztük Dr. Oszwald Károly volt szobrász dérek vezetőjárásbírós. Itt születet, itt nőtt emberek is megkedték tehát a kivándorlást, megfogták a soha nem álmódott, meg nem érdemelt bus vándorbotot. Menjeteik testvérek, ha már menni kell. Ahoza értek, ott már az őrtük lobognak; itt csak a mi könnyes szempáraink ragyognak és egy-két fehértűzű máglya lobog bele a sötét éjszákba szent oltárokon: emberszíveken. Ezek a szent oltárok a benneteket szerető, megértő és el nem felejtő testvéreknek szíve!

— **Ezistlakodalom.** Petrencskék Géza helybeli kárpitosmester polgártársunk és neje szűl. Thome Paula f. hó 8-án ünnepelték meghitt családi körben házasságuk 25 éves fordulóját. Ugyanezok testvérhugukak Bényi Jolánát eljegyezte Kobulniczky Ágoston postatiszt Budapestről. — Derék polgártársunk örömeiben öszintén osztozunk.

— **Adomány.** Petrencskék Géza kárpitos 50 K-t küld lapunk útján a ker. népkönyha céljaira. Átadjuk.

— **Mozaik-nap** lesz ma a Vadaskertben. A városi tanács a kert teljes körülzárását engedélyezte, mivel a kör oly atrakciókat készített a közönség meglepetésére, melynek kiállításra 10000 K-nál többre került. A csodásan beépített színpad a városi színház díszleteivel lesz dekorálva. A művészest a kör presztizsét csak emelni fogja. Különösen kiemelendő: Samuka a moziban. A láthatatlan ember. Önagsága az operában című egyfelvonásosak. A szereplők a „Mozaik” színi-képzőben kapták remek kiképzésüket. A darabokon szüntelenül fog kacagni a közönség. A főprogramszámokat számtalan kuplé és énekszám kíséri. A szépségverseny első díja egy 650 K-ás ezüst tál. Az egész vadás japán-kert mintájára lesz kiváltság. Délután gyermek szépségverseny és még számos érdekesség. Belépőjegy a japán-kertbe, művészelőadásra és táncra összesen csak 10 K. A bevételből a keresztény és izraelita népkönyha részt kap. Legyünk ott mindannyian.

— **Figyelmeztetés.** A szlovenczkói és ruszinokból jegyzők tiltakozó gyűlése f. hó 22-én lesz Ungváron. (Kazinczi-u. 3. Kath Legényegylet).

— **Változás a pénzügyigazgatóságon.** Kugler Vendelin kormányzóság pénzügyi referens Garai Mór ungvári adóügyi biztost szolgáló-telre Beregszászba rendelte s Elman Ferenc pénzügyi tanácsos, munkácsi helyettes pénzügyigazgatót szolgáló-telre Ungvárra osztotta be.

— **A kormányzó új titkára.** Dr. Szatkovics kormányzó dr. Dolinay eddigi titkár állásától saját kérelmére föltüntetve, személyes titkárává Dr. Kossey Jánost nevezte ki. Az új titkárnak jogi és filozófiai doktorátusa van. Tanulmányait Budapesten végezte.

— **A magyar szülők figyelmébe.** Azok a magyar szülők, akik gyermekeiket az Ungváron letesítendő magyar gimnáziumba öhajják járattni, sürgősen jelentkezzenek a Boross Zsigmond üzletében.

— **Az UAC.** vasárnap délután 5 órakor a Kassai „Hakoah” SE. I. csapatával mérkőzik. A mérkőzés érdekesnek mutatkozik, mivel a „Hakoah” az utóbbi időben nagyon megerősödött és a Prešovai SC.-t 3:2 arányban verte le, amit az UAC. is csak 3:2 arányban győzött le. Ezt megelőzőleg az ifj. I. mérkőzik a SzUTE.-el.

— **Még mindig válogatják** a császár akarjuk mondani az elnök katonáit. Nagykaposon f. hó 12-én kezdődött a sorozás. Első nap néhány színmagyar közég legényserege vonult fel bokrátsán, dallal, nótával és énekekkel az ajkán. Nem hiába mondjuk így: dallal, nótával és énekekkel, — mert míg a császár idejében inkább csak a nóta járta, most Kaposon inkább az ének és pedig a magyar lélek legszebb éneke, imádsága hangzott. Volt nóta is, például ilyen:

Volt dal is, amelyben arról esett szó, hogy valakinek hány csepp esett a kalapjára és mennyi áldás szálljon rája. Amint az áldást kérő hangulathoz illik, ezt a dalt a református és a kath. templomok előtt megálva és pedig legalább tízszer egymásután énekeltek el. Es volt, amint mondtuk ének, himnus is, no meg szavalt, szózat is volt, persze magyar himnus és magyar szózat, mert hát magyar fiukat soroztak. Így mondták el nekünk és mi az idők egyszerű krónikásai, úgy irtuk le az urnak 1920-ik esztendőben végbent nagykaposi sorozást! U. i. verekedés nem volt.

— **Lehet-e szocializálni?** Megkérdeztük a szociális ügyek referensét, lehet-e egy-egy magántulajdont képező gyárat, üzemet, vagy üzletet szocializálni, mert több ízben hallottunk róla, hogy némely helyen a munkásság ilyesmire gondol és gondolattal egy állítólagos rendelettel akarja támogatni. *Pollák* a szociális ügyek referense kijelentette és lapunknak írásban is megküldötte, hogy a csehszlovák államban semmiféle rendelet vagy törvény értelmében ilyesmit megenni nem lehet. A kollektivizálás és a szocializálás két különböző dolog.

— **Hirek.** *Mattyasovszky* h. belügyi államtitkár lett. Helyébe Nádasy Imrét nevezték ki Budapest főkapitányává. — *Jugoszláviában* mintha általános mozgósítást készítenének elő. Ennek az államnak háború esetén 5 fronton kellene harcolnia, pedig hadianyaga nincs és katonasága mindössze 150 gyaloghadosztály (160–170 ezer ember). — *Pécsre* legújabb korosztályu 2000 szerb katona érkezett. — *Ez évben* elmarad a német kath. nagygyűlés. — *Predebtől* Máramaros-zingéti beton-lövészárkokat építenek az oláhok. Erdélyi származásu munkásban nem bíznak. — *Az irek* nem tágitanak az önálló köztársaság eszméjétől. Kétszázezer ir önkéntesük van. — *Tombor Jenő* alezredes ügyét most tárgyalják. A vád az, hogy közreműködött, hogy a proletárdiktatura Magyarországon létrejöjjön és hogy annak kiküldetése után a hadügyi népbiztoság vezérkari főnöke volt. — A Magyarország elleni bojkottot (mivel az célt nem ért el?) augusztus 8-ól kezdődőleg visszavonták. A „zsidó-bolsevista” játékosok dróton rángatása a tömegcsalás ezennel csufosan véget ért. (Reichspostból és a Wiener Mittagsból citatum). — *Bukarestbe* akarták vinni az Erdélyből, Nagyszébenből besorozott székegy és magyar fiukat, köztük Józsa Mártont is, aki nemrégiben került haza 4 éves orosz fogságból. Az asszonyok, anyák és rokonok kikísérték az eltávozókat. Egy román katona puskatussal űzte vissza az asszonyokat és úgy űtötte melbe a szegény öreg Józsnát, a Márton édes anyját, hogy az szörnyen halt. Erre a magyar fiuk a katonára vetették magukat, de vesztükre, mert — a román parancsnokság három egész századot rendelt ki a vonathoz, sőtörzét vezényelték és valamennyien ott léleik halálukat az őket kikísérő asszonyokkal együtt. Érdemes volt Józsnának „hajajónni” bus oroszfogságból. — *A Tisza-ügy* vádirata 10 egyén ellen emel vádat. A gyilkosság tettesei gyanút Dobó István, Sztanykovszky Tibor, Horváth-Sanovics Tivadar és Pogány-Pollák József szerepelnek. A gyilkosság felbujtói: Kéri-Kramer Pál, Fényes László és Csernyák Imre. Mint bűnsegédek szerepelnek Gaertner Marcell, Lengyel László és Vágó-Willheim Jenő. Friedrich István neve egy Hüttner Sándor nevű volt bolsevista besugó, sikkesztő egyén vallomása alapján került a bűnügybe. Hüttner vallomása valótlannak bizonyult.

— **A kormányzóság részéről** vettük az alábbi felvilágosítást: Csis. 2296. Uzhorod, 1920. augusztus hó 11-én. Határszéli Ujság Uzhorod. Az összes kősa hírekkel szemben, mintha a Podkarpatszka Rusz területén idegen katonai csapatok készülélnék keresztül, amelyek a legutóbbi időben annyira lábra kelték nálunk, föl vagyok hatalmazva a legmegbízhatóbb forrásból kijelentem, hogy ezek a hírek minden alapot nélkülöznek.

A Csehszlovák köztársaság kormánya az év augusztus hó 9-én újra kijelentette, hogy továbbra is megmarad ezen békés szándéka, semlegessége és semmi nemű beavatkozás mellett. Ez a semlegesség kötelező mind a két hadiféltre, és ez a nézete a Csehszlovák köztársaság kormányának volt bejelentve a döntést hozó helyeken teljes mértékben. A polgári igazgatás helyettes kormányzója.

— **A Kapos-utcai kettős gyilkosság** egyik részese, *Mrtvy* Eduard fölött már ítéleket a hadbírószág. Az ítéletet izgalmas tárgyalás után a tanuhalgajások befejeztével, a vád és védelem meghallgatása után hirdette ki az elnök. Az ítélet bűnösnek mondja ki *Mrtvy* Eduard katonai sóffort s ezért 4 évi szigorított fegyházra ítéli, a gyilkosság napjának évfordulóján sötétzárkával, bőjtelt s hetenként egyszer kemény fekhelyrel súlyosbítvá. A felebezésre a bíróság 3 napot engedélyezett. *Mrtvy* Eduardot a börtön nagyon megviselte.

— **A Ruszinszkói Magyar Jogpárt** e hét folyamán egy átiratot küldött a keresztény szocialista és kisgazdapárthoz, melyben bejelenti, hogy ezen párt alakításával nem a tagozódás volt a cél, hanem a területen élő magyarságnak lehetőleg egy tömegben való tömörítése. — Ezen célból a párt politikai, társadalmi és kulturális programját már úgy dolgozta ki, hogy abban mindkét testvérpárt tagjai helyét foglalhassanak. A programja mindkét magyar testvérpárt programjával megegyezik.

A gazdasági programja ugyan nem öleli fel a két testvérpárt gazdasági programját, de az elmentétek nem olyanok, hogy azok ádhidalhatók nem volnának. További sorokban kifejli az átirat, hogy fő célja a ruszinszkói magyarságnak egy tömegben való egyesítése minden tekintetben, mert csak az ilyen nagy tömeggel lehet a kormányzattal szemben a magyarság jogait megvédelmezni. A csütörtök délután 2-től 5-ig megtartott unguegyi kisgazdapárt igazgatóválasztmányi ülésén kimondták, hogy egyáltalán nem tartják összeférhetelenné pártjuk tagjaira nézve, ha azok egyidejűleg a Ruszinszkói magyar Jogpártnak is tagjai lesznek, mert a cél: a magyarországi megvédése. A közös érdekek együttes intézésére a Magyar Jogpárt által indítványozott pártközi bizottságba a maga kebeléből 3 tagot küldött ki.

— **Halálozás.** Özv. *Rochlitz* Nándorné e hó 13.-án 65 éves korában Ungváron elhunyt. Temetése ma délután lesz.

— **Milyen az orosz szovjethadered?** Mindenki megtudhatja az alábbi katonai rendeletből, melyet a XII-ik szovjetsereg parancsnoka, a zsidó Miezzenkow bocsátott ki. Nem mi szerreztük meg, hanem a londoni „Times” amelyet talán még sem lehet heccelapnak és antiszemita-nak nevezni... Az oroszországi állapotokat élesen megvilágító parancs így hangzik: 1. Azok a faluk, melyek antiszovjetistáknak, de főleg antiszemita-knak mutatták magukat, könyörtelenül elpusztítandók. Lengyel nemzetiségű személyek a legcsekélyebb gyanura elfogatandók és a XII hadsereg külön szekciójához beszállítandók. Helyesebb azonban az illetőket nyomban agyonlővetni. 2. Tekintettel arra, hogy a zsidó lakosság kiváló kommunista buzgalomnak adta bizonyágát s ki van téve a lengyelek antisemita érzéseinek, visszavonulás alkalmával zsidó elvtársainkat minden elképzelhető segítségben kell részesíteni.

— **Dortsk László hangversenye.** F. hó 11-én folyt le nagy érdeklődés mellett a Korona nagytermében a Dortsk féle hangverseny. Az est nyílvárt nagyban emelte a mi néhány napos ismerősünk, a fiatal Kitty Cservenkova hegedűművészbaba, ki közvetlen kedvességével és bájos-ságával egészen meghódította a közönséget. A fiatal művésznek korán jutott a művészetnek arra a magaslatára, ahova csak meglejt művészek vagy csak igazán isteni adománnyal megáldottak juthatnak. Nemcsak technikája volt az ugnevezett csodagyerekek kiforrott technikája, hanem ami a hangulatot illeti is olyan komoly, mély tudással s olyan magával ragadó érzéssel játszott a hegedűjén, hogy a közönséget ámulatba ejtette Tiszta ártatlan lelke és szive zengett játékában, tiszta és ritkán hallott fülhemászó hangokat csalt ki hegedűjéből. Már első fellépése alkalmával is — az egymás után nemsikerült kabarék és koncertek (Osztie és Massini stb.) után — kevés de annál lelkebb közönség előtt igazán és igazán művészi tökélyel s tiszta ártatlanságával meghódította az ifjúságot, akik azoknak is, kik még nem hallották játszani, lelkesedéssel beszélnek róla. — Dortsk László földink és barátunk szimpatikus egyéniség. Kitiűnő tenor hangja, mit a művészi lélek lírikussá varázsolt, biztosította számára a sikert. Jól iskolázott a hangja és technikája, melyly úgy az idegen, mint a magyar opera-áriákat kiválóan adta le. Csak máskor ne legyen oly nagyon fukar. Egy költő szive reng énekében. Külföldi útjára sok sikert kívánunk Dortskának, hogy mikor ismét hazatér, mint hírneves tenoristát üdvözölhessük. Az est kifogástalanul sikerült úgy, hogy már jól vissza kell emlékeznünk arra, mikor föltöltünk fővárosunkban ehhez hasonló bensőséges s magas színvonalu hangverseny-estét.

NYILT-TÉR*)

Főlszólítás.

Mivel engem alaptalanul megrágalmaztak és e rágalomból kifolyólag ellenem, mint politikai bűnös ellen vizsgálát folyik, főlszólítom *Krafcsik* I. képezdei tanár urat, válaszlójon nekem 24 óra alatt s választát a legközelebbi Határszéli Ujságban is tegye köze — e kérdésre:

Tett-e Ön ellenem Pešek tanügyi referens-nél besugó följelentést, vagy nem? Továbbá a referens ur nyilatkozata alapján dr. *Szulincsk* L. gimn. tanár ur is érdekelve van a feljelentésben, főlszólítom tehát őt is, tisztázza ügyét. Ellenkező esetben a bíróságnál fogom keresni jogos elégtételemet.

Ungvár, 1920 augusztus 14.

Horny Oszkár,
róm. kath. káplán.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyomatott Földesi Gyula könyvnyomdájában, Ungváron.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Krajnyák, Havasfőz. „C” helyesen járt el. Amig azt nem mondják: „mehet”, a 9 tarokkot be lehet mondani.

Pályázat.

Az **ungvári gör. kath. tanítónképző-intézetnél** üresedésben lévő mennyiségtan-teremtudományi tanszékre pályázatot hirdetek.

Pályázóktól a kárpátalji kisorosz- és a magyar nyelv biztos tudása megkívánatik.

Javadalmazása az új fizetési törvénynek megfelelő. A munkácsi püspök urhoz intézett s közép- vagy polgári iskolai oklevél és születési bizonyítvánnyal felszerelt kérvény **augusztus 30-ig** alulírotthoz küldendő.

Ungvár, 1920 augusztus 8. (Rákóczi-u. 25.)

Melles Gyula,
igazgató.

Egyházi kellékekben

az egész Szlovenszko területén fenálló hiányon segítve lett. — Raktáron van óriási választékban mindenféle **miseruha, birettum, KEHELY, gyertyatartó, szobor** stb. Mindenféle nyelvű imakönyv, breviárium, szentkép, falikép. **OLVASÓK** egyszerűtől a legfinomabb ezüstolvasóig. Legújabb magyar kath. irodalmi újdonságok nagy választékban. Egyházi ruhák, zászlók jutányosan javíttatnak. Vidéki népmisziókra olvasókat, imakönyveket, szobrokat stb. bizományba küldünk.

Szíves pártfogást kér:

Egyházi Müintézet

Bratislava (Pozsony), Hummel-u. 4. sz.

Egy új, (Stingl-féle)

PIANINO eladó.

Bercsenyi-u. 5. (Balra az első ajtó.)

KOMJÁTHY L. fényképezési műtermében

MEGYEHÁZ-TÉR 4. sz. alatt
(szemben a megyeházával)

a legmodernebb kivitelű FÉNYKÉPEK készülnek.

JÓMINŐSÉGŰ

házi-SZAPPAN

kgr.-ként 22 koronáért kapható
FUCSKO LASZLÓNÁL

Ungváron, Da bócz-utca 1. szám alatt. 10-5

Középkorú, szerény
igényű jól főző :-:

GAZDASSZONYT

keresek megfelelő be-
lépésre. Ugyancsak

EGY ÁPOLÓNÓT IS.

Tóth Lajosné Szürte.

HEVERDLE FRIGYES

FÉNYKÉPÉSZ Szobránci-u. 1. szám,
(a volt reáliskolával szemben) —

FÉNYKÉPEK

Jutányos áron, gondos kivitelben készülnek. 10-7

PARADICSOMOT

NAPI ÁRON szállít GAAR IVÁN
szőlőgazdasága UNGVÁR. :-:

Előjegyzéseket elfogad GROSZ REZSŐ fúszerkereskedése.